

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nervi Sine Mole: h. e. Controversiarvm Roberti Bellarmini
S. Rom. Ecclesiae Cardinalis Eminentissimi Compendium,
à cavillis & imposturis Guilielmi Amesij ... Vindicatum**

Erbermann, Veit

Heripoli, 1661

Cap. II. Adstruitur rectitudo primi hominis &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9498

hoc ausus est Amelius; ait tamen, illam fuisse conditio-
nem moralem naturæ illi debitam, quæ ad justè operandum
fuit creata. Quam hoc falsum sit patebit ex cap. 2.
& 3. Hic solum addo, sufficere naturæ sic conditæ au-
xilia ordinis naturalis actualia, quibus posset pecca-
ta evitare, & præcepta naturalia servare, & sic finem
suum naturalem consequi. Fuit itaque donum il-
lud ita supernaturale, ut non magis differat status
hominis post lapsum Adæ à statu ejusdem in puris
naturalibus, quam differt spoliatus à nudo, adeoque
status talis puræ naturæ omnino est possibilis, ut
cum S. Thomæ, Scoto, Durando, Occamo docent o-
mnes Catholici; ut proin considerandum reliquerit
Ioan: Mart. Ripalda Tomo III. de Ente supernatu-
rali Disp. 8. num. XVII. risumne an iram mereantur
Iansenitæ, dum non unum aut alterum, sed omnes
Theologiæ Scholasticæ Primores, & ceteros omnes
tam veteres quam recentes Scriptores Pelagianismi,
Manichæismi, Atheismi, & multiplicis in DEI
bonitatem & justitiam blasphemiarum insimulare au-
dient. Quorum sententiam rectius Luyius Torres
erroneam, auctoritatem pronunciat, & hæretico-
rum propriam hic retulit Bell. Nullus saltem erit
Theologus, qui eam à nota temeritatis excuset.

C A P V T S E C V N D V M.

Adstruitur Rectitudo primi hominis ex
gratia, adeoq; possibilis status puræ
naturæ.

I. Ex SS. Scriptura. Nam Gen 3. illis verbis, *Puluis
es & in pulverem reverteris.* indicatur, quo per pecca-
tum primus homo delapsus ac dono supernaturali
ob culpam spoliatus fuerit, adeoque ad statum suum
naturalem reciderit. Ps. 8. describitur ad quam glo-
riam sublimatus fuerit homo: & Ps. 48. casus ejus-
dem: *Homo cum in honore esset, non intellexit, compara-*

6 Tomi IV. Lib. I. De gratia primi hominis.

zus est iumentis insipientibus &c. dixerat autem in priori
loco, hominem ad eam gloriam creatum, ut parum
omnino ab Angelis abeasset. Gloria autem illa & ho-
nor sine dubio extrinsecum aliquid indicant: sicut &
Eccl. 17. dicitur DEVS vestivisse hominem virtute, quem
ereaverat de terra. ubi creatio refertur ad naturam, in-
dumentum virtutis ad superaddita dona. Idem
etiam indicatur Luc. 10. in parabola de eo qui incidit
in latrones; ubi non solum intelligimus ex nomine
vestium, quæ extrinsecum quid significant, colligi
posse donis supernaturalibus privatum fuisse pri-
mum hominem, sed etiam plagas naturæ humanæ
ex ea despoliatione consequutas esse; ita ut ex na-
tura humana dono illo justitiae spoliata sibiique relata,
continuò plagæ illæ & vulnera eruperint, uti in-
terpretantur SS. Basil. Ambr. August. Bern. &c. Prædi-
cta SS. Scripturæ dicta singula per se accepta haud
ægrè eludi posse, fateor; quod in nonnullis etiam
præstare conatur Amesius: sed ea valde roborantur
ex communi SS. Patrum sensu, quorum dicta à Bell.
recensita planè dissimulavit Enervator. Idem Con-
firmatur Ratione I. quia naturale est corpori anima-
li sensu & appetitu prædicto, concupiscere bonum
sensibile: naturale est spiritui rationali concupiscere
bonum spirituale: quare si fiat una natura ex spiritu
rationali, & corpore naturali conflata, naturale erit
illi habere diversas & inter se pugnantes propensi-
ones. Ergo quod primi parentes ista pugna carue-
rint, donum erat supernaturale, non conditio natu-
ralis. Amesius. Diversas propensiones habere est homini
naturale, sed non repugnans. Cum enim unius naturæ, ex
spiritu rationali, & corpore naturali, facta sit modo perfectio,
subordinationem infert unius propensionis ad alteram, que
pugnam omnem excludit. Reip. non tantum diversas,
sed etiam repugnantes habere propensiones natura-
le est homini, ut evincit argumentum. Nam modus
ille unionis, qui tollit illam luctam, & ab Amesio
vocatur perfectio, non est naturalis, fluens ex ejus
essentia, sed gratuitus & supernaturalis.

2. Si

2. Si corruptio, quæ nunc est in natura humana non est consecuta ex sola remotione doni supernalis; neque fuisset in homine in puris naturalibus condito; quæro causam ejus. Amesius. Causa corruptionis maximè propria est homo naturam suam corrumptens; tam deficiendo à DEO, quæm desertionem DEI promerendo. Concupiscentia naturalis est à natura ordinata est à natura ordinem suum observante; inordinata verò concupiscentia (id est corruptio humanae naturæ) est à natura ab ordine suo deficiente. Resp. Hinc plus non habetur, quæm hominem per inobedientiam à DEO deficientem esse causam demeritoriam; quod libenter fatemur. At queritur adhuc, quænam causa physica sit, quæ in homine in puris naturalibus condito coercebat illam contrarietatem, & post lapsum laxabat fræna propensionibus contrariis? Hic hæret aqua Amesio. Certè alia rationabiliter assignari nequit, præter ipsam conditionem materiæ, ut efficientem talem concupiscentiam inordinatam; & diuinam justitiam dono supernaturali hominem spoliantium, ut causam removentem prohibens.

3. Ex peccatis quæ ab hominibus post lapsum Adæ committuntur, et si plurimis & gravissimis, amittitur solum donum gratiæ supernaturalis, & acquiritur propensio ad idem iterandum, minuiturque inclinatio ad virtutem peccato illi contrariam, sed non corruptitur principium aut donum aliquod naturale, neque augetur propensio ad omnia vitia, neque minuitur inclinatio ad omnes virtutes, ut experientia restatur. Sed peccatum Adæ fuit ejusdem rationis, eo excepto, quod illud, ut capit is totius naturæ, in omnes posteros redundavit. Ergo Amesius contra manifestam experientiam, falsa, ait, sunt antecedentia omnia. Et unde probat? Ex 1. Tim. 4. cauierata, & Ephes. 4. 19. dedolente & prostigata conscientia. Verum quid hoc ad rem nostram, cum non nisi vel de hæreticis & desperatißimis ibi loquatutus Apostolus? Et quamvis Adæ peccatum non tantum

Aaaa. 5

fuerit

3 Tom. IV. Lib I. De gratia primi hominis.
fuerit persona, sed & natura, non tamen nisi demer-
torie affectit posteritatem, ut dictum est: quid hoc
ad rem?

4. Si natura humana, qualis nunc est, remotâ
culpâ mala est, & necessariò labitur in peccata, ideo-
que non potuit à DEO creari sine iustitia originali,
certè sequitur, non posse hominem mortuum à
DEO revocari ad vitam nisi præditum originali ju-
stitia. At multos novimus ex SS. litteris à mortuis
excitatos divina virtute, & ex ijs nonnullos. quos
omnino credibile est à peccato originis fuisse pur-
gatos, qualis fuit Lazarus, & infantes quos Elias &
Elizeus à mortuis revocarunt; qui tamen sine ulla
dubitacione, etiam in nova illa vita carebant iustitiâ
originali. Et confirmatur à majori ad minus; quia
si DEVS animas justas Lazari & infantium jungere
potuit corpori mortali, animali, concupiscentiæ &
ignorantiæ obnoxio; cur non magis initio animas
neque justas, neque injustas simili corpori conserere?
Amesius verba multiplicat, sed inania plane. Si non
est eadem plane ratio creationis hominis nunquam peccatum
experiit, & restitutionis hominis per peccatum morte oppressi,
necdum ab illa plane liberati, cur disparitatem forma-
lem & quæ ad rem faciat, non assignavit? Materialem
disparitatem facile admittimus, sed nihil facit ad
vim argumenti (præsertim ejus quod est à majori ad
minus, ac ab Amesio dissimulatum est.) enervan-
dam. Ineptior adhuc est quam subdit cavillatio,
quæ ait, non constare quenquam à pecc. orig. purgatum à
morte ad vitam fuisse revocatum, ut vitam hanc ageret iusti-
tia originali carens: absurdè enim juxta hæresin infrà
explodendam originale peccatum in hac vita nun-
quam per Circumcisionem aut Baptismum purgari
supponit; & tandem (quod plane Sycophanticum est)
hinc asserere audet, Bellarminum lib. I. de Purgat. c.
18. Dicere, credi Lazarum & infantes illos non fuisse pur-
gator. Quasi verò, juxta Catholicam fidem, non
omnes Purgatori & limbi Patrum incolæ liberati
sunt à macula originali!

5. Pri-

5. Primi parentes evesti fuere ad eam dignitatem ut essent filii DEI, & Dii quidam, i.e. divina confortes naturæ. At absurdissimum est, rem creatam, qualis est homo, DEVUM vel DEI filium naturaliter facere. Amesius. 1. Primi parentes ante lapsum non fuerunt evesti ad justificationis & adoptionis gratiam, quæ pendebat ex conditione non praestita, Fac hoc. 2. Non est absurdum tamen, si filij DEI vocentur naturaliter, non ex DEI substantia nati, sed ex DEI voluntate creati ad imaginem ejus in naturali constitutione. Dij verò absurdissime vocantur à Bellarmino. Rcspl. 1. Absurditatis ergo arguit Amesius etiam Davidem Psal. 31. 6. imò & Christum, Ioan. 10. 34. Resp. 2. Si Amesius fateatur, non conditionate, sed absolute fuisse evectos ad gratiam justificationis, nobiscum & cum veritate sentit. Hæc autem filiatio adoptiva & justificatio per gratiam nulli creaturæ potest esse connaturaliter debita, ut haber concors Patrum & Scholasticorum sententia. Filiationem aliqualem in natura necessariò habet omnis creatura intellectualis, imaginem referens Creatoris in intellectiva & volitiva facultate. Sed quid hoc ad rem? Manet ergo argumentum intactum in suo vigore: nempe quia, ut scribit S. Aug. 1. 3. contra Maxim. c. 15. homo ad similitudinem DEI formatur, ideoq; fit gratiâ filius, quia non est naturâ. Si autem gratiâ fit DEI filius non natura; Ergo non est hoc illi naturaliter debitum: nam implicat in terminis esse aliquid gratuitum, & esse naturæ debitum.

6. Confirmatur idem à posteriori, quia alioquin Gentiles solo naturæ lumine non possent admirari & venerari sapientiam & providentiam Creatoris in hoc mundo. Viderent enim hominem, cuius bono omnia naturaliter sunt ordinata (ut cognovit Arist. i. Polit.) in multis miseriis nasci: quæ miseriæ juxta adversarios injustæ forent, nisi infligerentur in pœnam peccati. Cum ergo naturali lumine pecc. orig. non constet, non possent defendere DEVUM ab injuria

stitia, neque essent inexcusabiles, quia cum cognovissent DEVM, non sicut DEVM glorificaverunt, aut gratias egerunt: non enim naturali lumine apparet dignus gratiis ille, qui nostram naturam iustis ærumnis affecisset. Itaque juxta Adversarios everitur tota Philosophia naturalis, quam certum est non pugnare cum Theologia. Tota quippe Philosophia hæc fundatur in inductione per experientias, quas habemus in hac vita de operationibus omnium agentium. Sed istæ operationes, juxta Adversarios, nō proveniunt à natura rerum secundum se accepta, sed sunt accidentalis pœna peccati, quā præcisā & nos omnino aliter operaremur, & cætera agentia omnino aliter operarentur in nobis. Ergo juxta Adversarios, falsæ sunt omnes philosophicæ illationes, quas ex istis experientiis elicimus de rerum naturis.

7. Denique accedit ratio evidens, quia cùm creari in statu naturæ puræ nihil sit aliud, quām creari cum perfectione sua essentiali, omnib[us]que facultatibus & accidentibus connaturalibus, & concursu divinæ providentiaz naturaliter illis debito; ac sine bono vel malo naturæ superaddito; manifestum est D E VM potuisse creare hominem perfectum essentialiter, & reliqua dicta præstare, sine superadditis donis supernaturalibus, & sine peccato, pœnisq[ue] ei debitis; & consequenter manifestum est, potuisse D E VM sic creare non solum de potentia absoluta, sed etiam de potentia persapientiam ordinata, cùm nihil in eo indignum DEO, vel indecens rationabiliter præsumi possit.

CAPVT TERTIVM. Solvuntur argumenta Jansenio - Calvinio - Lutherica.

I. Si iustitia originalis-supernaturalis fuisset, sequeretur concupiscentiam carnis futuram fuisse naturalem, ac per hoc